

ב"ק פא

עניין: עשרה תנאים התנה יהושע

הבונה

ת"ר עשרה תנאים כו'.
 כתיב (יהושע יא) ויקח יהושע את כל הארץ ככל אשר דבר ה' אל משה ויתנה יהושע לנחלה לישראל במחלקותיהם לשבטיהם וגו' ויקח ויתנה כאדם הלוקח בידו דבר המטלטל ונותנו לאחר להורות על היותו הכובש וארון עליה וכמו שהמוריש נחלה מפרש כל התנאים שהוא רוצה בה ליורשיו כן באה הקבלה שהתנה וברר יהושע שהחלוקה לשבטיהם תהיה ע"מ שישמרו כל אלה להרבות שלום ביניהם ושלא להקפיד בדקדוקים כל א' על חברו. ועם זה נשמע גם כן מהם כמה דברים ללמד על עצמם ודמותם שלא ישגיח בם אלא כילי ומאנשי סדום לא מבני ישראל כי אנשים אחים הם:

מגלה עמוקות פרשת ואתחנן אופן כז

משה הראה הקצ"ה את גדלו שהוא סוד האלילות, כי קומתו של משה היה עשר אמות (ברכות מד:). ז"ש את ידך החזקה, ר"ל יו"ד חזקה, קרי ציה את יודך החזקה, כמו שאמר צוהר (תיקון הקדמה ז' ע"ב) על פסוק (תהלים קמה, טו) פותח את ידך. ומאחר שהתחיל הקצ"ה להראות למשה י' ספירות שהוא י' קדושות, אם כן אעצרה נא המתחיל צמנוה אומרים לו גמור (מנחומא עקב סי' ו'), ואראה את הארץ שיש בה עשר קדושות, ורצה הוא להתנות עשרה תנאים של יהושע, גם אותן עשר תקנות שיתקן עזרא בהעצרה שנייה, אעצרה אתקן עתה. וצמלת אעצרה"ה נרמו עזרא, שהוא בגימטריא עזר"א.

ראה משה שצימי עזרא היו ראויין ישראל שיעשה הקצ"ה עמהם נס צביאה שנייה כמו צימי יהושע, כמ"ש רז"ל צפרק קמא דצרכות (דף 7). על פסוק עד יעבור עמך ה' עד יעבור (שמות טו, טו), ולפי שארץ ישראל נתקדשה בעשר קדושות כדתן צפרק קמא דכלים (מ"ו), ולכן אמרו רז"ל צצא קמא צפרק מרובה (דף פא). עשרה תנאים התנה יהושע עם ישראל, לפי ש' קדושות תלוים צארץ ישראל, לכן התנה עשרה תנאים דווקא. וכן עזרא תיקן עשרה תקנות צביאה שנייה (כדאימא בגמרא סט). וצמלת עד יעבור ועל זה ציקש משה ואתחנן אל ה' צעת ההיא, ע"ת נוטריקון "עשר" תקנות "תיקן" עזרא. ע"ת ההי"א, "עשרה" "תנאים" "התנה" "הוא" "יהושע" "אלעזר. ועל זה אמר לאמר לדורות שרצה משה לקדש את ארץ ישראל בעשרה קדושות, ועל זה אמר אתה החלות להראות את עצדך, שמשה התחיל צי' דצרות צמעמד הר סיני את עצדך דייקא, לפי שצקומתו וצגדלו של

ולכן אל תוסף דבר אלי עוד, כי גם ליהושע צריך ליתן לו גם כן חלק צי' קדושות, ולכן הוסיף משה ליהושע אות י', ועל זה אמר וחזקה ואמנאו, חזקה על שנתן לו אות י', ואמנאו על שנתן לו אות ו' בכאן, לכן